

Genel Bilgiler

Dersin Amacı

Turizm sosyolojisinin temel kavramları anlatılarak, modern sosyoloji kuramlarının öğretilmesi

Dersin İçeriği

Sosyolojinin tanım ve konusu, turizmin sosyolojik yanları, turizmin sosyolojik açıdan değerlendirilmesi.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

1 Turizm Sosyolojisi: Genel ve Yapısal Yaklaşım - Cevdet Avcıkurt (Detay Yayıncılık, 7. Baskı, 2020)
Turizmin sosyolojik boyutlarını, turist-yerel halk ilişkilerini ve kültürel etkileri ele alan temel bir eser. Üniversite öğrencileri, sektör çalışanları ve akademisyenler için hazırlanmış; lisans düzeyinde turizm eğitimi için ideal.
2 Turizm Sosyolojisi - Kolektif (Editörlü, Nobel Akademik Yayıncılık, 2024)
Sosyoloji kavramlarını turizm perspektifiyle birleştiren, kültür, toplumsallaşma, suç, küreselleşme gibi konuları kapsayan kapsamlı bir kitap. Turizm eğitimi alan lisans öğrencileri için hedeflenmiş, 14 bölümden oluşur.
3 Sosyoloji ve Turizm - Kolektif (Gazi Kitabevi, 2020)
Sosyolojinin temel ilkelerini turizm bağlamında açıklayan giriş seviyesi bir kitap. Lisans öğrencilerine turizmin toplumsal etkilerini anlamada yardımcı olur; kısa ve öz yapısıyla okutulmaya uygundur.
4 Genel Turizm - Kurban Ünlüönen, Arzu Kılıçlar (Seçkin Yayıncılık, son baskı)
Genel turizm kavramlarının yanı sıra turizm sosyolojisi bölümünü içeren bir ders kitabı. Lisans düzeyinde "Genel Turizm" derslerinde kullanılır, sosyolojik yaklaşımları temel seviyede işler.

İngilizce Kitap Önerileri

1 The Tourist: A New Theory of the Leisure Class - Dean MacCannell (University of California Press, 1976, yeniden baskılar mevcut)
Turistlerin modern toplumdaki rolünü ve otantiklik arayışını inceleyen temel bir teori kitabı. Lisans öğrencileri için giriş niteliğinde, turizm sosyolojisinin temel kavramlarını erişilebilir şekilde sunar.
2 The Tourist Gaze: Leisure and Travel in Contemporary Societies - John Urry (Sage Publications, 1990)
Turist bakışını (gaze) postmodern bir perspektiften ele alan kitap. Turizmin kültürel değişimlerdeki rolünü anlatır; lisans düzeyinde giriş dersleri için uygun, temel teorileri örneklerle açıklar.
3 Tourists and Tourism: A Reader - Sharon Bohn Gmelch ve Adam Kaul (Waveland Press, 3. Baskı, 2018)
Turizm deneyimlerini, üretimi ve etkilerini kapsayan makale derlemesi. Karanlık turizm, tıbbi turizm gibi güncel konuları içerir; sınıf tartışmaları için tasarlanmış, lisans öğrencilerine yönelik.
4 Tourism Studies and the Social Sciences - Andrew Holden (Routledge, 2004)
Turizmi sosyoloji, psikoloji, ekonomi gibi sosyal bilimlerle birleştiren multidisipliner bir kitap. Düşünme noktaları ve özetlerle desteklenmiş; lisans düzeyinde öğretim için ideal.
5 International Tourism: Identity and Change - Marie-Françoise Lanfant, John B. Allcock ve Edward M. Bruner (Editörler, Sage Publications, 1995)
Turizmin yerel-küresel etkileşimlerini inceleyen derleme. Kimlik ve değişim temalarını temel seviyede ele alır; lisans öğrencileri için giriş kitabı olarak önerilir.

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Ders Anlatımı, Vaka Analizleri, Sınıf Tartışmaları, Misafir Konuşmacılar, Geri Bildirim ve Değerlendirme.

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Derse düzenli katılım ve aktif katılım teşvik edilmektedir. Ders materyallerinin önceden incelenmesi önerilir. Güncel sektör gelişmeleri takip edilmelidir. Akademik etik kurallarına uyulmalıdır. Grup çalışmalarında iş birliği esastır.

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Doç. Dr. Koray ÇAMLICA

Dersin Verilişi

Ders, teorik anlatımlar, vaka analizleri, sınıf tartışmaları ve grup çalışmaları ile işlenir. Öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilir ve interaktif yöntemler kullanılır. Gerçek vakalar, sektör örnekleri ve misafir konuşmacılarla desteklenerek uygulamalı öğrenme sağlanır.

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Doç. Dr. Koray Çamlıca

Program Çıktısı

1. Turizmin oluşumunda etki eden sosyal çerçeveyi açıklayabilir.
2. Turizm olayından turistin sosyal etkilenmesini açıklayabilir.
3. Turizm olayından yerel halkın etkilenme koşullarını açıklayabilir.
4. Sosyoloji ve turizm ilişkisini açıklayabilir.

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar	Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
1	Sosyolojinin Tanımı ve Konusu (s.1-5),		Anlatım ve sınıf tartışması.	Sosyolojinin tanımı, konusu ve genel amaçları.	Turizm örnekleriyle sosyoloji kavramlarının ilişkilendirilmesi, grup beyin fırtınası.
2	Sayfalar 6-7.		Anlatım, karşılaştırmalı tablo kullanımı.	Sosyoloji ve diğer bilimler (Tarih, Siyaset Bilimi, Ekonomi, Antropoloji, Psikoloji, Hukuk, Coğrafya).	Disiplinler arası örnekler üzerinden tartışma, küçük grup çalışmaları.
3	Sayfalar 8-11.		Anlatım ve örnekleme.	Sosyolojide yöntem ve kullanılan teknikler, toplumsal yapı ve ilişkiler, toplumsal değişme.	Turizmde toplumsal değişme vaka analizi.
4	Sayfalar 12-15.		Tartışma ve sunum.	Başlıca kuramsal bakış açıları (Yapısal-İşlevselci, Çatışmacı, Sembolik Etkileşimci Görüş) ve sosyolojinin turizm olayına yaklaşımı.	Kuramları turizm senaryolarına uygulama, rol oyunu.
5	Sayfalar 22-23.		Anlatım ve görsel materyal kullanımı.	Turizmin çeşitleri (Etnik, Kültürel, Tarihsel, Çevresel, Rekreatyon, İş Turizmi) ve turist tipleri.	Turist tipi sınıflandırma egzersizi.
6	Sayfalar 29-32.		Tartışma ve anket analizi.	Post-modern turist, turist özellikleri (Sosyo-ekonomik, kullanım düzeyleri, kalış süreleri, faaliyet türleri, tatmin düzeyleri).	Turist profili oluşturma grup çalışması.
7	Sayfalar 32-36.		Anlatım ve model diyagramı çizimi.	Turistik alanın özellikleri (Doğal, ekonomik, toplumsal, siyasi, turistik gelişme düzeyi) ve turizm gelişimine yönelik yaklaşımlar (Doxey İrridex Modeli, Butler Turizm Yaşam Eğrisi).	Modelleri bir destinasyona uygulama.
8				Ara Sınav	
9	Sayfalar 39-43.		Tartışma ve harita analizi.	Turistik alanın taşıma kapasitesi (Ekolojik, sosyal, fiziksel, ekonomik) ve imajı.	Kapasite hesaplama simülasyonu.
10	Sayfalar 44-50.		Anlatım ve ekonomik modelleme.	Turizmin ekonomik etkileri (Ödemeler dengesi, istihdam, yatırımlar, gelir, bölgelerarası kalkınma, diğer sektörler, yapı değişiklikleri, fırsat maliyetleri, aşırı bağımlılık, enflasyonist baskı).	Türkiye'de turizm ekonomisi vaka çalışması.
11	Sayfalar 51-66.		Görsel sunum ve tartışma.	Turizmin fiziksel çevre etkileri (Doğal alanlar, arkeolojik mekanlar, çevre bilinci, altyapı) ve sosyo-kültürel etkileri (Genel değerlendirme, sosyal yapı, toplum ve aile, demografi, eğitim).	Etki analizi grup sunumu.
12	Sayfalar 68-94.		Anlatım ve etik tartışma.	Turizm ve suç, toplumsal tabakalaşma (Sınıflar, hareketlilik, kadının hareketliliği), kültürel değişme ve süreçler (Yozlaşma, yayılma, kültürleme, kültürleşme, kültürlenme, gecikme).	Suç oranları ve tabakalaşma örnekleri inceleme.
13	Sayfalar 95-124.		Rol oyunu ve tartışma.	Turizmde kültürler (Turist gönderen, yerel, turist kültürü), turist-turist ilişkileri, turist-rehber ilişkileri, turist-yerel halk ilişkileri ve yerel halkın tutumları (Sosyal Değişim Teorisi, Bütünleşik Tehdit Teorisi, Temas Hipotezi).	İlişki senaryoları simülasyonu.
14	Sayfalar 129-149.		Anlatım ve kültürel analiz.	Türkiye'de yerel halkın tutumları, kültür şoku; kültür ve iletişim (Kültürlerarası iletişim, norm ve değerler, sosyal kurallar, Hofstede Modeli, ulusal kültür ve turist davranışı).	Kültür şoku vaka tartışması.
15	Sayfalar 153-213.		Sunum ve örnek olay incelemesi.	Toplumsal kategoriler ve stereotipler, Türk toplumunun boş zaman etkinlikleri, yurtdışında yaşayan Türkler, Türkiye'ye gelen turistler, özel turist grupları, sosyal turizm; sürdürülebilirlik yaklaşımları (Kitle turizmne alternatifler, ekoturizm, yoksul yanlısı turizm, sakin şehir, etik).	Etik politika önerisi grup çalışması.
16				Final Sınavı	

İş Yükleri

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Vize	1	1,00
Final	1	1,00
Derse Katılım	14	2,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	9	1,00
Ders Sonrası Bireysel Çalışma	9	1,00
Ara Sınav Hazırlık	6	1,00
Final Sınavı Hazırlık	6	1,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Ara Sınav	40,00
Final	60,00

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15	P.Ç. 16	P.Ç. 17	P.Ç. 18	P.Ç. 19	P.Ç. 20	P.Ç. 21	P.Ç. 22	P.Ç. 23	P.Ç. 24
Ö.Ç. 1	5																	5						
Ö.Ç. 2	5																	5						
Ö.Ç. 3	5																	5						
Ö.Ç. 4	5																	5						

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Bu bölümü başarıyla tamamlayan öğrenciler: Turizm sektörünün yapısı, işleyişi ve ülke kalkınmasındaki önemi konusunda bilgi sahibi olur,
- P.Ç. 2 :** İngilizcede Avrupa Dil Portföyü B2 genel düzeyinde okuma, anlama, konuşma ve yazma becerileri gösterir.
- P.Ç. 3 :** İkinci bir yabancı dilde en az Avrupa Dil Portföyü B1 genel düzeyinde okuma, anlama, konuşma ve yazma becerileri gösterir,
- P.Ç. 4 :** Yazılı, sözlü ve sözsüz olarak etkili iletişim kurar ve sunum becerileri gösterir.
- P.Ç. 5 :** Grup yönetimi ilkelerini bilir ve uygular.
- P.Ç. 6 :** Toplumsal ve mesleki etik değerleri bilir, bunları eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirir ve uygun davranışları geliştirir.
- P.Ç. 7 :** Hem temel hem de alanıyla ilgili bilgi ve iletişim teknolojilerini ve yazılımlarını ileri düzeyde kullanır.
- P.Ç. 8 :** İşletme, iktisat ve sosyal psikoloji alanındaki temel kavramlar, kuramlar, ilkeler ve olgular hakkında bilgi sahibi olur.
- P.Ç. 9 :** Turist rehberliği mesleği ile ilgili hizmet verme süreçlerini bilir ve ziyaretçi memnuniyeti sağlayacak şekilde yerine getirir.
- P.Ç. 10 :** Bir seyahat işletmesini etkin bir şekilde yönetebilmek için güncel yönetim teorilerini ve uygulamalarını bilir ve uygular.
- P.Ç. 11 :** Türkiye’de yaşamış olan uygarlıkların kültür, tarih, din ve sanatları hakkında detaylı bilgiye sahip olur, analiz eder ve yorumlar.
- P.Ç. 12 :** Dünya ve Türkiye coğrafyası hakkında detaylı bilgiye sahip olur.
- P.Ç. 13 :** Bir turu planlar, uygular ve denetler.
- P.Ç. 14 :** İlk yardım konusunda temel bilgiye sahip olur ve uygular.
- P.Ç. 15 :** Turizm alanı ve turist rehberliği ile ilgili hukuki düzenlemeleri ve mesleki standartları bilir ve uygular.
- P.Ç. 16 :** Bilgi ve verileri mesleki anlamda tanımlar, analiz eder, sentezler, yorumlar ve değerlendirir.
- P.Ç. 17 :** Başkalarıyla ve bağımsız olarak etkin bir şekilde çalışır.
- P.Ç. 18 :** Kendini kişisel ve mesleki anlamda sürekli geliştirir, kendi kendine öğrenme için sorumluluk alır ve bunu gösterir.
- P.Ç. 19 :** Farklı kültürleri tanıır, anlar ve farklı kültürlerle iletişim kurar.
- P.Ç. 20 :** Kişisel bakıma, hijyene, giyime ve görünüme turist rehberliğinin gerektirdiği şekilde özen gösterir.
- P.Ç. 21 :** Hizmet alanı ile ilgili fiziksel ortamı, araç gereçleri ve teknolojileri tanıır, kullanır ve bakımını yaparak korur.
- P.Ç. 22 :** Atatürk ilkeleri ve inkılâpları konusunda bilgiye sahip olur ve Cumhuriyet’in temel değerlerini benimser.
- P.Ç. 23 :** Sanatsal ve sportif konulara ilişkin bireysel yeteneklerini geliştirir.
- P.Ç. 24 :** Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından (BM SKA) en az birini açıklar.
- Ö.Ç. 1 :** Turizmin oluşumunda etki eden sosyal çerçeveyi açıklayabilir.
- Ö.Ç. 2 :** Turizm olayından turistin sosyal etkilenmesini açıklayabilir.
- Ö.Ç. 3 :** Turizm olayından yerel halkın etkilenme koşullarını açıklayabilir.
- Ö.Ç. 4 :** Sosyoloji ve turizm ilişkisini açıklayabilir.